

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууламжийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ОРА-2023/81/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Эрдэнэт хот

2023 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах

Утас: 70353088 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах

Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Г.Оргилмөрөн

Утас: 70357955 Цахим хаяг: orgilmurung@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2023.02.15 № 17

танай _____-ны № _____-г

ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТ, НОГООН
БАЙГУУЛАМЖИЙН ГАЗРЫН
ДАРГА Х.ОЮУН-ЭРДЭНЭ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууллагын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууллагын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууллагын газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлангийн хугацаанд орон нутгийн төсвөөс урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт 383,366.8 мянган төгрөг үндсэн дансанд, нэмэлт дансаар 35.0 мянган төгрөг бүрдүүлэн зардлын зүйл ангиар зарцуулж хэмнэлтийг бүрэн төвлөрүүлсэн байна. Аймгийн хэмжээнд улсын болон орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хотын доторх ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлыг 3 ААН, 1 иргэдийн бүлэг нийтийн эзэмшлийн болон 5 орон сууцны хороолол дундах 9 байршилд хийж гүйцэтгэсэн байна. Дээрх онцгойлсон асуудалтай холбоотой аудиторын дүгнэлт өөрчлөгдөөгүй болно.

Аудитын гол асуудал

Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууламжийн газар нь тайлант онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар "Сум багийн орчныг сайжруулах тохижилтын ажлын хүрээнд" Оюут, Уурхайчин, Хүрэнбулаг, Зэст багийн орон сууцны хороолол дундах нийтийн эзэмшлийн талбайд ногоон байгууламж, тохижилт

хийсэн 37ш шилмүүст мод, 647ш навчит болон чимэглэлийн мод, сөөг, 450ш шар хуайс, 3,326м2 зүлэгжүүлсэн талбай, Согоот, Зэст багт 2,056ш шар хуайс, 1,084ш голт бороор хийсэн ургамлын хашлага, 1,405м2 зүлэгжүүлсэн талбай, 13ш шилмүүст мод, 90ш чимэглэлийн мод сөөг бүхий ногоон байгууламж, Оюут багийн ажлын албаны гаднах 70ш шар хуайсан хашлага, Цэцэрлэгт хүрээлэнгийн урд таригдсан 1,540ш навчит болон чимэглэлийн мод сөөгийг хүлээн авч арчлан ургуулах, хамгаалах ажлыг хариуцан ажилласан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт, тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй төрийн аудитын албан хаагчид аливаа этгээдээс зүй бусаар нөлөөлөх нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ашиг сонирхол, ёс зүйтэй холбоотой холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРМАНДАХ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	38,686,244.00	36,190,700.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	38,686,244.00	36,190,700.00
351	Түүхий эд материал	37,812,844.00	35,426,300.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	37,812,844.00	35,426,300.00
354	Хангамжийн материал	873,400.00	764,400.00
35420	Аж ахуйн материал	873,400.00	764,400.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,576,245,991.17	1,950,483,539.93
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,576,245,991.17	1,950,483,539.93
392	Биет хөрөнгө	1,520,175,991.17	1,894,326,939.93
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,528,681,180.11	1,773,374,018.63
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-77,377,526.25	-16,386,605.83
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	138,578,000.00	204,371,200.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-81,218,239.64	-99,320,114.68
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	31,956,137.00	30,200,300.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-28,194,012.00	-7,097,499.22
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	20,546,110.00	20,546,110.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-12,795,658.05	-14,494,568.97
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	5,836,400.00	3,134,100.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-5,836,400.00	0.00
393	Биет бус хөрөнгө	56,070,000.00	56,156,600.00
39301	Програм хангамж	770,000.00	86,600.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-770,000.00	0.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	56,070,000.00	56,070,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,614,932,235.17	1,986,674,239.93
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,614,932,235.17	1,986,674,239.93
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,614,932,235.17	1,986,674,239.93
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	56,070,000.00	56,070,000.00
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	56,070,000.00	56,070,000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	973,594,608.39	1,380,697,363.27
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	606,470,581.95	1,008,955,358.51
51220	Тайлант үеийн үр дүн	367,124,026.44	371,742,004.76
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	585,267,626.78	549,906,876.66
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,614,932,235.17	1,986,674,239.93

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	850,491,771.77	797,305,142.20
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	409,675,271.77	413,632,342.20
120	Нийтлэг татварын бус орлого	409,675,271.77	413,632,342.20
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	409,675,271.77	398,274,342.20
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал		15,358,000.00

13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	440,816,500.00	383,672,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	65,350,200.00	35,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	65,308,200.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	42,000.00	35,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	375,466,300.00	383,637,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	375,466,300.00	383,637,800.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	447,829,835.56	406,251,093.44
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	447,829,835.56	406,251,093.44
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	433,086,851.56	387,453,802.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	268,128,145.00	262,166,457.70
210101	Үндсэн цалин	192,427,780.40	185,274,777.00
210102	Нэмэгдэл	55,679,511.00	48,802,552.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	20,020,853.60	23,154,482.70
210104	Урамшуулал	0.00	4,934,646.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	34,517,419.00	32,394,901.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,032,826.41	22,253,692.27
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,672,696.99	2,618,079.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,138,156.89	2,094,463.11
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	515,794.61	493,514.95
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,157,944.10	4,935,151.53
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,918,846.00	4,996,980.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,078,227.00	1,271,759.00
210302	Түлш, халаалт	2,175,563.00	2,320,135.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,665,056.00	1,405,086.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40,821,050.00	28,930,410.00
210401	Бичиг хэрэг	1,549,150.00	1,934,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,838,000.00	24,772,180.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	557,700.00	680,700.00
210404	Ном, хэвлэл	85,000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,791,200.00	1,542,980.00
2105	Нормативт зардал	4,560,000.00	4,560,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,560,000.00	4,560,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,623,900.00	8,704,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,025,700.00	1,246,500.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,400,000.00	1,480,500.00
210604	Урсгал засвар	4,198,200.00	5,977,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	119,200.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	119,200.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	31,171,956.00	18,964,060.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	29,287,200.00	17,813,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	272,520.00	337,860.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	249,728.00	250,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300,000.00	350,000.00
210807	Газрын төлбөр	21,508.00	180,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	40,226,335.56	26,736,793.44
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	600,000.00	0.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	39,626,335.56	26,736,793.44
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,742,984.00	18,797,291.30
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,600,000.00	1,696,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,600,000.00	1,696,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	13,142,984.00	17,100,791.30
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,139,984.00	17,100,791.30
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,000.00	0.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	402,661,936.21	391,054,048.76
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	35,537,909.77	19,312,044.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	22,701,549.77	0.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	12,836,360.00	19,312,044.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-35,537,909.77	-19,312,044.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	367,124,026.44	371,742,004.76

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	440,816,500.00	383,672,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	440,816,500.00	383,672,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	65,350,200.00	35,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	65,308,200.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	42,000.00	35,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	375,466,300.00	383,637,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	375,466,300.00	383,637,800.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	420,571,500.00	380,972,800.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	420,571,500.00	380,972,800.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	405,828,516.00	362,175,508.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	268,128,145.00	262,166,457.70
210101	Үндсэн цалин	192,427,780.40	185,274,777.00
210102	Нэмэгдэл	55,679,511.00	48,802,552.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	20,020,853.60	23,154,482.70
210104	Урамшуулал		4,934,646.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	34,517,419.00	32,394,901.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,032,826.41	22,253,692.27
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,672,696.99	2,618,079.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,138,156.89	2,094,463.11
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	515,794.61	493,514.95
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,157,944.10	4,935,151.53
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,918,846.00	4,996,980.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,078,227.00	1,271,759.00
210302	Түлш, халаалт	2,175,563.00	2,320,135.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,665,056.00	1,405,086.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40,821,050.00	27,837,910.00
210401	Бичиг хэрэг	1,549,150.00	1,829,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,838,000.00	23,614,180.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	557,700.00	680,700.00

210404	Ном, хэвлэл	85,000.00	50,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,791,200.00	1,663,480.00
2105	Нормативт зардал	4,560,000.00	4,560,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,560,000.00	4,560,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,391,900.00	12,157,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,793,700.00	3,757,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,400,000.00	1,500,000.00
210604	Урсгал засвар	4,198,200.00	6,900,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	119,200.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	119,200.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,771,956.00	18,062,260.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,887,200.00	16,911,400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	272,520.00	337,860.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	249,728.00	250,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300,000.00	350,000.00
210807	Газрын төлбөр	21,508.00	180,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	600,000.00	0.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	600,000.00	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,742,984.00	18,797,291.30
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,600,000.00	1,696,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,600,000.00	1,696,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	13,142,984.00	17,100,791.30
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,139,984.00	17,100,791.30
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,000.00	0.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>20,245,000.00</u>	<u>2,700,000.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	20,245,000.00	2,700,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	20,245,000.00	2,700,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	20,245,000.00	2,700,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	20,245,000.00	2,700,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-20,245,000.00</u>	<u>-2,700,000.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	0.00	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	56,070,000.00	585,267,626.78	973,594,608.39	1,614,932,235.17
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	56,070,000.00	585,267,626.78	973,594,608.39	1,614,932,235.17

D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	35,360,750.12	35,360,750.12
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	56,070,000.00	585,267,626.78	1,008,955,358.51	1,650,292,985.29
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	-35,360,750.12	0.00	-35,360,750.12
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	371,742,004.76	371,742,004.76
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	56,070,000.00	549,906,876.66	1,380,697,363.27	1,986,674,239.93

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	383,637,800.0	366,537,008.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	383,637,800.0	366,537,008.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	381,940,900.0	364,840,508.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	274,639,700.0	262,166,457.7
210101	Үндсэн цалин	188,782,600.0	185,274,777.0
210102	Нэмэгдэл	59,773,900.0	48,802,552.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	26,083,200.0	23,154,482.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	34,329,900.0	32,394,901.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,344,400.0	22,253,692.3
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,746,400.0	2,618,079.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,197,100.0	2,094,463.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	549,300.0	493,515.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,492,700.0	4,935,151.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,916,200.0	4,996,980.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,545,500.0	1,271,759.0
210302	Түлш, халаалт	2,246,500.0	2,320,135.0
210303	Цэвэр, бохир ус	2,124,200.0	1,405,086.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	27,810,000.0	27,802,910.0
210401	Бичиг хэрэг	1,510,000.0	1,794,550.0
210402	Тээвэр, шатахуун	23,600,000.00	23,614,180.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,020,000.0	680,700.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	80,000.0	0.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,600,000.0	1,663,480.0
2105	Нормативт зардал	4,560,000.0	4,560,000.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,560,000.0	4,560,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,164,400.0	12,157,000.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,764,400.00	3,757,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,500,000.00	1,500,000.00
210604	Урсгал засвар	6,900,000.0	6,900,000.0
2107	Томилолт, зочны зардал	758,500.0	0.0
210702	Дотоод албан томилолт	758,500.0	0.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	21,762,200.0	20,762,260.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	19,613,200.00	19,611,400.00

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	858,000.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	340,000.00	337,860.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250,000.00	250,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	171,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	350,000.00	350,000.00
210807	Газрын төлбөр	180,000.00	180,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,696,900.0	1,696,500.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,696,900.0	1,696,500.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,696,900.0	1,696,500.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	383,637,800.0	366,537,008.7
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	383,637,800.0	366,537,008.7
132001	Орон нутгийн төсвөөс	383,637,800.0	366,537,008.7
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	26.0	26.0
620001	Удирдах ажилтан	1.0	1.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	4.0	4.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	21.0	21.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	26.0	26.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	26.0	26.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	65,347,200.00	35,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	65,347,200.00	35,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	65,347,200.00	35,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	16,491,800.00	35,000.00
210401	Бичиг хэрэг	42,000.00	35,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,538,000.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,530,000.00	0.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,530,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	47,325,400.00	0.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	47,325,400.00	0.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	65,347,200.00	35,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	65,347,200.00	35,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	65,305,200.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	42,000.00	35,000.00

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 1,981.6 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс 1,884.0 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн акт тогтоож, 97.6 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага хүргүүлж, 2 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Төлбөрийн акт

1. Тус газрын 3 албан хаагчийн цалин, ээлжийн амралтын цалинг давхардуулан нийт 1,123.1 мянган төгрөг илүү олгосон байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41.2.3-д "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах", Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 99.1-д "Ажилтанд ажлын жил бүр ээлжийн амралт олгож биеэр эдлүүлнэ. Ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтаа биеэр эдэлж чадаагүй ажилтанд олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг энэ хуулийн 110.2-т заасан хэмжээнээс нэмэгдүүлж олгох асуудлыг хамтын гэрээгээр, хамтын гэрээгүй бол ажилтантай тохиролцон олгоно", 110.2-д "Ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтаа биеэр эдэлж чадаагүй ажилтанд ээлжийн амралтын цалинг нэг аравны тав дахин нэмэгдүүлж олгоно", Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн А/191 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Ээлжийн амралт олгох, ээлжийн амралтын цалин тооцох журам"-ын 1.2-д "Ажил олгогч нь тухайн ажлын жилийн ээлжийн амралтын хуваарийг ажилтны саналыг үндэслэн ажил, үйлчилгээ, үйлдвэрлэлийн хэвийн үйл ажиллагааг алдагдуулахгүй байдлаар зохион байгуулж, жил бүрийн нэгдүгээр улиралд батална" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

2. Ажилтнуудад илүү цагийн цалинд нийт 760.9 мянган төгрөгийг илүү тооцож олгосон байна. Энэ Төсвийн тухай хуулийн 41.2.3-д "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах", Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан "Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид нэмэгдэл хөлс олгох журам"-ын 3.3-д "Илүү цагаар, долоо хоногийн амралтын өдрөөр, нийтээр амрах баяр ёслолын өдрөөр, шөнийн цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлс тооцох цаг нь 4.1-т зааснаас бусад тохиолдолд тухайн сарын ажлын цагийн 10 хувиас хэтрэхгүй байна. Тухайлбал, 8 дугаар сарын ажлын цаг 160 гэж үзвэл тухайн сард нэмэгдэл хөлс тооцогдох цаг нь 16-аас илүүгүй байна" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

3.2 Албан шаардлага

Тайлант онд цалингийн зардлаас ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардалд 42.8 мянган төгрөг гүйлгэн зарцуулсан, хувь хүний орлогын албан татварын тайлан алдаатай бэлтгэж 54.8 мянган төгрөгийн илүү зардал гаргасан, цалингийн зардал үүсгэх журналын бичилтийг тухайн сард бодогдсон нийт цалингийн дүнгээр бус шилжүүлэг хийж буй зардлын дүнгээр өглөг, зардал үүсгэж бичилт хийсэн нь өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 41.2.3-д "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах", Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын 3.6 дахь заалт, 2018 оны 134 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Төсвийн захирагчийн төсөвт зохицуулалт хийх журам"-ын 3.1.6-д "Төсвийн тухай хуулийн 42.4-т заасны дагуу дээд шатны төсвийн захирагчийн зөвшөөрлийг албан бичгээр авсан байх" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

---

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

1. Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд үнэ төлбөргүйгээр шилжүүлэн авсан үндсэн хөрөнгийг олж эзэмшилтийн өдрөөрх бодит үнэ цэнээр бус хуримтлагдсан элэгдэлтэй дүнгээр хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн байна. Энэ нь УСНББОУС 17-ын 27-р параграфд заасан “Хөрөнгийг арилжааны бус ажил гүйлгээгээр олж эзэмшсэн тохиолдолд түүний өртгийг тэрхүү олж эзэмшилтийн өдрөөрх бодит үнэ цэнээр нь хэмжинэ” гэсэн шаардлагад нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгийг УСНББОУС 17-д нийцүүлэн олж эзэмшилтийн өдрөөрх бодит үнэ цэнээр бүртгэж тайлагнах.

2. Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Аймгийн Засаг даргын 2019 оны А/710, 2021 оны А/419 дүгээр захирамжаар үнэлгээ тогтоон, дуудлага худалдаагаар худалдахыг Орон нутгийн өмчийн газарт зөвшөөрсөн, элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн 3 тээврийн хэрэгслийг /Портер 10-74 ОРХ, 10-84 ОРХ, Тоёота кровн 42-94 ОРО/ данс бүртгэлээс хасаагүй, ОНӨГ-т хүлээлгэж өгөөгүй, мөн тус газрын санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй тээврийн хэрэгслүүдэд бусад авто тээврийн хэрэгслээс ялгагдах дэвсгэр өнгө бүхий улсын дугаар хэрэглээгүй байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6.4-д "Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй бүх төрлийн авто тээврийн хэрэгсэлд бусад авто тээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэр өнгө бүхий улсын дугаар хэрэглэнэ" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Дуудлага худалдаанд оруулахаар шийдвэр гарсан авто тээврийн хэрэгслүүдийг ОНӨГ-т хүлээлгэн өгч, үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй үлдсэн бүх авто тээврийн хэрэгслийн улсын дугаарыг бусад авто тээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэр өнгөтэй болгох.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт ногоон байгууламжийн газар	1	1,123.1	1	1,123.1								
	1	760.9	1	760.9								
	1	97.6			1	97.6						
	1	0					1	0				
	1	0					1	0				
Дүн	5	1,981.6	2	1,884.0	1	97.6	2	0				

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			